

ร่างประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนข. /25..

เรื่อง หลักเกณฑ์การดำเนินการจัดการเงินรับล่วงหน้ากรณีผู้ประกอบการบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ตามมาตรา 21 และการแจ้งเหตุตามมาตรา 22

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ตามที่มาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. 2560 กำหนดให้เงินรับล่วงหน้าได้รับการคุ้มครองโดยไม่ถือเป็นทรัพย์สินที่อาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย โดยในกรณีที่ผู้ประกอบการบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับซึ่งมีการรับเงินล่วงหน้าจากผู้ให้บริการ (ผู้ประกอบการ) ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการจัดการเงินรับล่วงหน้าที่อยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบการตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด ซึ่งเป็นกระบวนการนอกเหนือจากการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย และตามที่มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ประกอบการถูกสั่งระงับการดำเนินกิจการทั้งหมดหรือบางส่วน มีการร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการ ถูกฟ้องล้มละลาย หรือถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ประกอบการมีหน้าที่แจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบทันทีตามวิธีการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

เพื่อให้การจัดการเงินรับล่วงหน้าบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายอันเป็นการคุ้มครองผู้ให้บริการ ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะผู้กำกับดูแลผู้ประกอบการจึงได้หารือกับกรมบังคับคดีในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลาย เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดการเงินรับล่วงหน้าที่อยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบการซึ่งถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ โดยทั้งสองหน่วยงานเห็นชอบร่วมกันในการกำหนดกระบวนการจัดการเงินรับล่วงหน้าดังกล่าว โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบถึงการที่ผู้ประกอบการถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ และดำเนินการยึดหรืออายัดเงินรับล่วงหน้าที่อยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบการเพื่อส่งมอบให้ธนาคารแห่งประเทศไทยดำเนินการจัดการเงินรับล่วงหน้าให้เสร็จสิ้นไป รวมถึงจะช่วยเหลือสนับสนุนหรือดำเนินการใด ๆ ตามที่ได้ประสานงานระหว่างกันในการดำเนินการตามประกาศนี้

นอกจากนี้ เพื่อกำหนดวิธีการแจ้งเหตุต่าง ๆ ตามมาตรา 22 ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบ รวมถึงการแจ้งข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการแจ้งเหตุดังกล่าว ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดหลักเกณฑ์ตามประกาศนี้ให้ผู้ประกอบการถือปฏิบัติ

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21 มาตรา 22 และมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. 2560 ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์การจัดการเงินรับล่วงหน้ากรณีผู้ประกอบการบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับซึ่งมีการรับเงินล่วงหน้าจากผู้ให้บริการถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ตามมาตรา 21 รวมถึงกำหนดวิธีการให้ผู้ประกอบการแจ้งเหตุตามมาตรา 22 และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบ

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน ซึ่งมีการรับเงินรับล่วงหน้าจากผู้ให้บริการ

4. เนื้อหา

4.1 นิยาม

ในประกาศฉบับนี้

“ผู้ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตหรือขึ้นทะเบียนให้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน ซึ่งมีการรับเงินรับล่วงหน้าจากผู้ให้บริการ

“เงินรับล่วงหน้า” หมายความว่า เงินที่ผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับได้รับไว้ล่วงหน้าจากผู้ให้บริการ ซึ่งประกอบด้วย ยอดคงค้างที่ผู้ให้บริการได้ให้เงินไว้ล่วงหน้าแก่ผู้ประกอบธุรกิจ และเงินที่ผู้ประกอบธุรกิจโอนเงินที่ได้รับมาล่วงหน้าจากผู้ให้บริการ

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า ผู้ให้บริการที่ได้ให้เงินหรือโอนเงินไว้ล่วงหน้าให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจ

“ผู้ให้บริการที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ให้บริการที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) กรรมการหรือผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการของผู้ประกอบธุรกิจ
- (2) ผู้ถือหุ้นเกินร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของผู้ประกอบธุรกิจ
- (3) คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลตาม (1) หรือ (2)

“ผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการ” หมายความว่า

- (1) ผู้จัดการ รองผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น
- (2) บุคคลที่ตามพฤติการณ์มีอำนาจควบคุมหรือครอบงำผู้จัดการหรือกรรมการ หรือการจัดการของผู้ประกอบธุรกิจ ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของตนในการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจ

“ผู้มีอำนาจดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และธนาคารแห่งประเทศไทย

“คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์” หมายความว่า คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวหรือคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

“เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์” หมายความว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

“รพท.” หมายความว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย

4.2 การแจ้งให้ ธปท. ทราบเหตุตามมาตรา 22

ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจถูกสั่งระงับการดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วนตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงินหรือกฎหมายอื่น มีการร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการ ถูกฟ้องล้มละลาย หรือถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจแจ้งให้ ธปท. ทราบโดยทันทีด้วยวาจาหรือวิธีอื่นใด และจัดส่งรายงานภายในวันทำการถัดจากวันที่เกิดเหตุดังกล่าว ทั้งนี้ ตามแบบและวิธีการที่กำหนดแนบท้ายประกาศฉบับนี้

4.3 หลักเกณฑ์การจัดการเงินรับล่วงหน้าตามมาตรา 21

4.3.1 ขอบเขตการดำเนินการ

(1) เพื่อประโยชน์ในการจัดการเงินรับล่วงหน้าคืนให้แก่ผู้ให้บริการ เมื่อผู้ประกอบการธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ผู้มีอำนาจดำเนินการจะดำเนินการจัดการเงินรับล่วงหน้าที่อยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบธุรกิจ ดังนี้

(1.1) เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะแจ้งให้ ธปท. ทราบถึงการที่ผู้ประกอบการธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ และจะดำเนินการยึดหรืออายัดเงินรับล่วงหน้าซึ่งอยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบธุรกิจเพื่อส่งมอบให้แก่ ธปท. หรือดำเนินการอื่นใด ตามที่ได้ประสานงานระหว่างกัน

(1.2) เมื่อ ธปท. ได้รับเงินรับล่วงหน้าหรือได้รับแจ้งการดำเนินการของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามข้อ 4.3.1 (1.1) แล้ว ธปท. จะดำเนินการจัดการเงินรับล่วงหน้าเพื่อคืนให้แก่ผู้ให้บริการ ซึ่งรวมถึงการรวบรวม การจัดสรรคืนให้แก่ผู้ให้บริการ การโอนบัญชีและเงินรับล่วงหน้าไปให้ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น และการดำเนินการอื่นใดเพื่อให้การจัดการเงินรับล่วงหน้าเสร็จสิ้นไป

ทั้งนี้ ผู้มีอำนาจดำเนินการจะประสานงานระหว่างกันในการสนับสนุนหรือดำเนินการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดการเงินรับล่วงหน้าให้สำเร็จลุล่วง เช่น ธปท. จะประสานงานให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่งมอบบัญชีเงินรับล่วงหน้าของผู้ให้บริการแต่ละรายซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจได้จัดทำไว้รวมถึงเอกสารที่เกี่ยวข้องให้แก่ ธปท.

(2) ในการจัดการเงินรับล่วงหน้าตามข้อ 4.3.1 (1) ผู้มีอำนาจดำเนินการอาจมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนได้ตามที่เห็นสมควร

การมอบหมายการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ผู้มีอำนาจดำเนินการจะติดตามดูแลให้ผู้ได้รับมอบหมายดำเนินการและจัดการเงินรับล่วงหน้าของผู้ให้บริการให้เป็นไปตามที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมายและตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

4.3.2 การจัดการเงินรับล่วงหน้าของผู้ให้บริการ

(1) ในการจัดการเงินรับล่วงหน้าตามข้อ 4.3.1 (1.2) ธปท. จะดำเนินการดังต่อไปนี้

(1.1) ตรวจสอบและรวบรวมเงินรับล่วงหน้าของผู้ให้บริการที่อยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบธุรกิจตามเอกสารหลักฐานที่ผู้ประกอบการธุรกิจได้จัดทำไว้ เพื่อใช้ในการคำนวณและจัดสรรคืนให้แก่ผู้ให้บริการต่อไป

(1.2) ตรวจสอบยอดคงค้างของเงินรับล่วงหน้าของผู้ใช้บริการแต่ละราย และคำนวณเงินรับล่วงหน้าที่รวบรวมได้ตามข้อ 4.3.2 (1.1) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ธพท. กำหนด เพื่อจัดสรรคืนให้แก่ผู้ให้บริการแต่ละรายโดยตรง หรือโอนบัญชีและเงินรับล่วงหน้าของผู้ใช้บริการไปให้ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น แล้วแต่กรณี โดยในกรณีที่ ธพท. ได้โอนบัญชีและเงินรับล่วงหน้าไปให้ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น ผู้ประกอบธุรกิจที่รับโอนดังกล่าวต้องจัดให้ผู้ให้บริการที่ไม่ประสงค์จะใช้บริการกับตนให้สามารถขอแลกเงินคืนได้ ซึ่งต้องจัดให้มีการคืนเงินภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ผู้ให้บริการได้ดำเนินการขอแลกเงินคืนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้ประกอบธุรกิจที่รับโอนกำหนด

ในการคำนวณเงินรับล่วงหน้าของผู้ใช้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์สกุลเงินตราต่างประเทศเพื่อจัดสรรคืนให้แก่ผู้ให้บริการแต่ละรายโดยตรง ธพท. จะพิจารณายอดเงินรับล่วงหน้าของผู้ใช้บริการที่อยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบธุรกิจ และยอดคงค้างเงินรับล่วงหน้าของผู้ใช้บริการ โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ผู้ประกอบธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ตามที่ ธพท. กำหนด

ในการโอนบัญชีและเงินรับล่วงหน้าจากผู้ประกอบธุรกิจที่ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์สกุลเงินตราต่างประเทศไปให้ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น ผู้ประกอบธุรกิจที่รับโอนต้องจัดให้ผู้ให้บริการสามารถใช้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์สกุลเงินตราต่างประเทศตามยอดคงค้างเดิมของผู้ใช้บริการ โดยถ้าผู้ให้บริการประสงค์ขอแลกเงินคืนตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ประกอบธุรกิจคืนเงินโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ผู้ให้บริการขอแลกเงินคืน

(2) ในการจัดสรรเงินรับล่วงหน้าคืนให้แก่ผู้ให้บริการแต่ละรายโดยตรง ธพท. จะคำนวณเงินรับล่วงหน้าและจัดสรรคืนโดยแจ้งให้ผู้ให้บริการได้รับทราบสิทธิการได้รับคืนเงินรับล่วงหน้าของตนโดยแจ้งจำนวนเงินที่จะได้รับคืนให้แล้วเสร็จภายใน 60 วันนับแต่วันที่ผู้ประกอบธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ เว้นแต่มีเหตุอันสมควร ซึ่งต้องไม่กระทบสิทธิของผู้ใช้บริการในการยื่นขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนเงินรับล่วงหน้าที่ยังขาดอยู่ในคดีล้มละลายของผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลยกเลิกหรือเพิกถอนคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวและ ธพท. ยังดำเนินการจัดสรรคืนเงินรับล่วงหน้าให้แก่ผู้ให้บริการตามวรรคหนึ่งยังไม่แล้วเสร็จ ธพท. อาจดำเนินการจัดสรรคืนเงินรับล่วงหน้าให้แก่ผู้ให้บริการต่อไปจนเสร็จสิ้น หรือพิจารณายุติการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและส่งมอบเงินรับล่วงหน้าที่ยังจัดการไม่แล้วเสร็จให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจเพื่อประโยชน์ในการประกอบธุรกิจต่อไป

ในกรณีที่ ธพท. ส่งมอบเงินรับล่วงหน้าที่ยังจัดการไม่แล้วเสร็จคืนแก่ผู้ประกอบธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้ผู้ให้บริการที่ไม่ประสงค์จะใช้บริการกับตนต่อไปขอแลกเงินคืนได้ภายใน 15 วันนับแต่วันที่ผู้ให้บริการขอแลกเงินคืนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้ประกอบธุรกิจกำหนด และในกรณีที่เงินรับล่วงหน้าสกุลเงินตราต่างประเทศ ให้ผู้ประกอบธุรกิจคืนเงินโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ผู้ให้บริการขอแลกเงินคืน

(3) ธพท. จะจัดสรรเงินรับล่วงหน้าคืนให้แก่ผู้ให้บริการซึ่งมิใช่ผู้ให้บริการที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบธุรกิจซึ่งถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ก่อน

(4) ในกรณีที่เงินรับล่วงหน้ามีไม่เพียงพอที่จะจัดสรรคืนให้แก่ผู้ให้บริการจนครบจำนวน ธปท. จะจัดสรรเงินรับล่วงหน้าคืนให้แก่ผู้ให้บริการโดยเฉลี่ยตามส่วนมากน้อยแห่งจำนวนเงินที่ปรากฏอยู่ในบัญชีเงินรับล่วงหน้าของผู้ให้บริการแต่ละราย

(5) ผู้ให้บริการที่ได้รับการจัดสรรเงินรับล่วงหน้าคืนไม่ครบจำนวน มีสิทธิขอรับชำระหนี้ส่วนที่ขาดในคดีล้มละลายของผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าว โดยต้องยื่นขอรับชำระหนี้ภายในระยะเวลาตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

(6) ในการส่งมอบเงินรับล่วงหน้าจากการจัดสรรเพื่อคืนให้แก่ผู้ให้บริการ ธปท. จะส่งมอบเงินรับล่วงหน้าคืนตามยอดเงินที่ ธปท. ได้แจ้งให้ผู้ให้บริการทราบสิทธิการได้รับคืนเงินรับล่วงหน้าของตนตามข้อ 4.3.2 (2) โดยจะส่งมอบเป็นเงินสดหรือเงินตราต่างประเทศก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเงินรับล่วงหน้าของผู้ให้บริการเป็นสำคัญ

(7) ในการส่งมอบเงินรับล่วงหน้าจากการจัดสรรเพื่อคืนให้แก่ผู้ให้บริการตามข้อ 4.3.2 (6) หากผู้ให้บริการไม่ได้รับเงินรับล่วงหน้าคืนภายในระยะเวลาที่ ธปท. กำหนด หรือ ธปท. ไม่สามารถติดต่อหรือคืนเงินรับล่วงหน้าให้แก่ผู้ให้บริการได้ ผู้มีอำนาจดำเนินการอาจดำเนินการอื่นใดตามที่เห็นสมควรเพื่อให้การจัดการเงินรับล่วงหน้าดังกล่าวเสร็จสิ้นไป

(8) ในกรณีที่ ธปท. มีข้อสงสัยว่าเงินที่จัดการนั้นเป็นเงินรับล่วงหน้าของผู้ให้บริการหรือไม่ ธปท. อาจส่งมอบเงินดังกล่าวให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อจัดการทรัพย์สินของผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

(9) เมื่อ ธปท. ดำเนินการตามประกาศนี้แล้วเสร็จ หรือทราบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าวแล้ว ธปท. จะแจ้งการดำเนินการพร้อมค่าใช้จ่าย (ถ้ามี) ให้กรมบังคับคดีทราบเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้กรมบังคับคดีพิจารณาชำระค่าใช้จ่ายจากกองทรัพย์สินของผู้ประกอบธุรกิจให้แก่ ธปท. ตามมาตรา 130 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483

5. วันเริ่มต้นใช้บังคับ

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2566 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 2566

()

ผู้ว่าการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5036, 0 2283 6713